

Rámcový přehled aktivit Ministerstva životního prostředí v oblasti geologie

Ministerstvo životního prostředí je ústředním orgánem státní správy v geologii a do jeho působnosti spadají činnosti v oblasti:

geologických prací,
výkonu státní geologické služby,
ochrany horninového prostředí včetně ochrany nerostných zdrojů a
ekologického dohledu nad těžbou.

Tyto činnosti v rámci MŽP zajišťuje odbor ochrany horninového a půdního prostředí, který vznikl v r. 2008 z odboru geologie spojením s oddělením ochrany půd. Odbor geologie existoval na Ministerstvu životního prostředí od 1.8.1990, kdy na MŽP přešla část kompetencí ze zrušeného Českého geologického úřadu. Současný odbor geologie vznikl v r. 1998 sloučením odboru ochrany horninového prostředí s odborem geologické správy, který byl na MŽP zřízen 1.11.1996 poté, co byly na MŽP vráceny kompetence ke geologickému průzkumu ze zrušeného Ministerstva hospodářství.

Státní správa MŽP v oblasti geologie je podložena především zákonem o geologických pracích, v menší míře horním zákonem a dalšími obecně závaznými právními předpisy.

Ministerstvo životního prostředí připravuje a zpracovává koncepci právních předpisů z oblasti geologie a hornictví a podílí se spolu s Ministerstvem průmyslu a obchodu na přípravě a zpracování koncepce kodexu horního práva a surovinové politiky státu.

MŽP organizuje a metodicky usměrňuje výkon státní geologické služby, který zajišťuje příspěvková organizace Česká geologická služba. Agendu, kterou do r. 2011 zajišťovala organizační složka státu Česká geologická služba – Geofond, vykonává od r. 2012 Česká geologická služba.

V rámci ochrany životního prostředí jsou vyhodnocovány rizikové geologické faktory (to je ty vlastnosti horninového prostředí, které mohou negativně ovlivnit kvalitu životního prostředí - např. náchylnost k sesuvům a k řícení skal) a je zajišťován soulad územních plánů s poznatky vyplývajícími z geologické stavby území státu.

Z lidských aktivit, které mají výrazný vliv na krajinu a životní prostředí, je významná především těžební činnost. Pokud je ohlášena existence starého důlního díla, spadá do povinností MŽP v nutné míře je zajistit nebo zlikvidovat, pokud svojí existencí ohrožuje některý obecný, zákonem chráněný zájem.

K plnění úkolů státu a k naplňování státní politiky v oblasti geologie MŽP zajišťuje provádění geologických prací. Tyto práce pokrývají problematiku environmentální geologie (regionální geochemie, antropogenní kontaminace, hydrogeologie a inženýrská geologie), vyhledávání a ochrany ložisek nerostných zdrojů, zřizování a vedení databanky v rámci geologické informatiky a likvidace následků geologických prací; zadávány jsou i syntetické geologické práce.

Na geologii jsou zaměřeny také některé projekty zahraniční rozvojové spolupráce České republiky zajišťované z Ministerstva životního prostředí. V jejich rámci jsou vyhodnocována přírodní rizika v rozvojových zemích a prováděn průzkum kontaminace přírodního prostředí. Zajišťují se zdroje pitné vody a termální vody a probíhá školení budoucích specialistů z rozvojových zemí. Probíhá výzkum klimatických změn na základě studia vysokohorských ledovců.